

safenet.bg

Годишен отчет

Национален център за безопасен интернет
Safenet.bg

2016

Публичен отчет за дейността на националния Център за безопасен интернет през 2015 година

На 29 декември 2015 година, на ежегодната церемония „Полицай на годината“, Националният център за безопасен интернет и неговата Гореща линия за онлайн безопасност получи специална награда от Министерството на вътрешните работи за граждански принос към работата на полицията. Благодарение на сигнали от Горещата интернет линия са реализирани 14 ареста за онлайн сексуална експлоатация на деца.

Въведение

Българският Център за безопасен интернет бе основан през 2005 от Фондация „Приложни изследвания и комуникации“ (Фондация ПИК), с финансовата подкрепа на Европейската комисия. Асоциация Родители и рекламна агенция ДеКони станаха партньори на Фондация ПИК през 2008, а през 2012 г. АРК Консултинг стана четвърти член на консорциума, обслужващ Центъра за безопасен интернет.

През май 2006 година Фондация ПИК пусна в действие българската интернет Гореща линия за борба с незаконно и вредно за деца съдържание и поведение в интернет, която е пълноправен член на Международната асоциация на интернет горещи линии INHOPE, обединяваща вече 45 държави. През 2011 г. беше пусната в действие и Консултантска линия за безопасен интернет, която се оперира от Асоциация Родители.

Българският център за безопасен интернет работи близко с много ключови институции и организации. Двадесет и две правителствени институции, неправителствени организации и частни компании, които имат пряко отношение към сигурността на децата и младите хора в интернет, са членове на Обществения съвет за безопасен интернет.

Кои сме ние?

Фондация „Приложни изследвания и комуникации“ (Фондация ПИК) е неправителствена организация с нестопанска цел, регистрирана в обществена полза и основана в София през 1991 година. Мисията ѝ е да насърчава и подпомага развитието на информационното общество и икономиката на знанието в национален, регионален, европейски и глобален контекст. Фондация ПИК е сред водещите български организации, работещи за развитието на образовано общество.

Сред главните дейности на Фондация ПИК са:

- Приложни изследвания и анализи, които подпомагат развитието и въвеждането на публични политики
- Подпомагане на постигането на консенсус по публични политики чрез събиране на ключовите участници, каквито са правителството, бизнесът и гражданското общество и чрез формирането на коалиции и сътрудничества между частния и публичния сектор
- Развиване на капацитета на различни професионални групи чрез обучения и обмен на знание и добри практики
- Изработване на иновативни решения за различни проблеми на развитието и създаване на нови концепции за политики и иновативни методи за създаване на политики

Фондация ПИК е член на няколко национални и международни мрежи, работещи в сферата на детските права, защитата на децата и безопасната употреба на интернет:

- Европейската мрежа от центрове за безопасен интернет Insafe
- Международната асоциация на интернет горещи линии INHOPE
- Национална мрежа на децата (от май 2013 е член и на Управителния съвет) и Националния съвет за закрила на детето

Фондация ПИК е и представител за България на Европейската изследователска мрежа „Децата на ЕС онлайн“ и координира Обществения съвет за безопасен интернет.

Асоциация Родители е създадена през юни 2001 като организация с нестопанска цел, работеща в интерес на обществото. Нейната мисия е да окуражи родителите да бъдат най-добрите родители, които могат, както и да подкрепя децата в израстването им във възможно най-добрите хора. Главните цели на Асоциацията са развиването и разпознаването на родителството като главна ценност в обществото и разпознаването на семейството като естествена среда за отглеждане и образование на децата.

Асоциация Родители е член на:

- Асоциацията на европейски родители
- Националната мрежа за децата
- Работни групи към Националния съвет за закрила на детето
- Обществения съвет за безопасен интернет
- Консултативния съвет по образованието за Столична община
- Консултантския съвет „Децата на София“

Рекламна агенция ДеКони е маркетинг агенция с двадесетгодишна история на успешно изграждане на имидж на компании и тяхното популяризиране. Агенцията е въвела на българския пазар международни компании като OMV, Jim Beam, Dunkin' Donuts, KFC, JYSK, Prisun, Creditex, и Lidl.

Агенцията е експерт в областта на корпоративната социална отговорност, създаването на ефективни модели за сътрудничество между компании, неправителствени организации, правителствени и международни организации с траен ефект върху устойчивото развитие на обособени общности на локално и регионално ниво, както и на българското общество като цяло. Екипът на агенцията успешно е осъществявал множество медийни кампании и кампании за повишаване на информираността със социален отзвук. Тези кампании включват благотворителни маратони като „Да тичаме за здраве, да тичаме за децата“ и кампании за намаляване на емисиите въглероден диоксид на градския транспорт, както и за обзавеждане на домове за деца без родители.

АРК Консултинг е консултантското звено на Фондация „Приложни изследвания и комуникации“. Компанията предоставя услуги в сферата на изследванията и разработването на публични политики за иновации, информационни и комуникационни технологии. Също така, тя работи по изготвяне и реализиране на национални и международни проекти по европейските рамкови програми и кохезионните и структурни фондове на ЕС.

Обществен съвет за безопасен интернет

Общественият съвет за безопасен интернет бе основан през април 2006 година. Негови членове са представители на основните организации, които имат отношение към онлайн безопасността на децата – държавни институции, бизнес асоциации, частни компании и неправителствени организации. Всички членове на Съвета имат обща мисия – да направят интернет по-безопасна среда за непълнолетните потребители.

Общественият съвет обсъжда и одобрява годишните отчети за дейността на Центъра за безопасен интернет и дава препоръки за подобряване на работата му. Той одобрява работните процедури на Горещата интернет линия и Консултантската линия и, ако е необходимо, ги променя, съобразно с настъпили промени в европейското и националното законодателство, в социалните и икономическите условия в страната. При възникване на сериозен проблем или затруднение в процеса на работа на Центъра и неговите услуги, Общественият съвет предлага подходящи варианти за решение.

Членовете на Обществения съвет работят активно за осъществяване на целите на Центъра за безопасен интернет. Те участват и инициират различни дейности, популяризиращи правилата за безопасна употреба на интернет, с цел повишаване на социалната информираност за рисковете, пред които са изправени непълнолетните в интернет, както и за начините за тяхното предотвратяване.

В съответствие с Правилника за дейността си, Общественият съвет може да приема като нови членове организации с дейности в сферата на безопасния интернет за деца. Новите членове трябва активно да допринасят към работата на Националния център за безопасен интернет.

Членове на Обществения съвет за безопасен интернет

1. Парламентарна Комисия по въпросите на децата, младежта и спорта
2. Държавна агенция за закрила на детето
3. Сдружение за електронни комуникации
4. Министерство на образованието и науката
5. Министерство на вътрешните работи
6. Министерство на културата
7. Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията
8. Столична община
9. Интернет общество – България
10. Българска асоциация по информационни технологии (БАИТ)
11. Виваком
12. Cisco Systems- България
13. Фондация „Право и интернет”
14. Асоциация „Родители”
15. Сдружение за защита на потребителите
16. Фондация "Партньори-България"
17. Българска федерация по електронен спорт
18. Фондация "Джендър образование, изследвания и технологии"
19. МобилТел
20. Теленор България
21. Майкрософт България
22. Център за изследване на демокрацията

Гореща линия за борба с незаконно и вредно за деца съдържание и поведение в интернет

Българската интернет Гореща линия започна своята работа през 2006 година. Нейният главен приоритет е да спре разпространението на изображения на сексуална злоупотреба с деца (детска порнография) и да се бори с другите форми на сексуални посегателства срещу деца в интернет (подмамване с цел сексуална злоупотреба, трафик, сексуален туризъм и други), както и премахването или ограничаването на интернет съдържание, неподходящо или вредно за деца. Всеки възрастен или непълнолетен, който иска да докладва за онлайн съдържание или поведение, което е незаконно според българското законодателство, или може да имат травматичен или вреден ефект върху малолетните и непълнолетните потребители, може лесно да подаде сигнал на сайта <http://www.safenet.bg>. Анонимността на докладващите е гарантирана.

Фондация ПИК и Горещата линия си сътрудничат активно със съответните правоприлагащи органи на основата на рамково споразумение с Министерството на вътрешните работи, подписано през януари 2006 година. Опитът показва, че доброто партньорство между Горещата линия и правоприлагащите органи значително повишава ефективността на борбата срещу незаконното или вредно за деца съдържание и поведение в интернет.

Работата на Горещата линия следва работните процедури, одобрени от Обществения съвет за безопасен интернет. Процедурите гарантират, че при желание на докладващия да остане в анонимност, неговата/нейната конфиденциалност ще бъде запазена. Когато получат сигнал, операторите на Горещата линия първо установяват физическото местонахождение на докладваното съдържание. Ако сървърът се намира в България, докладваното съдържание се предава по специално установена сигурна комуникационна линия към Министерството на вътрешните работи, като тази процедура отговаря на рамковото споразумение за сътрудничество с МВР, подписано през 2006 година. Когато съдържанието е проследено до друга държава, членка на Международната асоциация на интернет горещи линии INHOPE, докладваното съдържание се предава на въпросната партньорска Гореща линия. В случаите, в които съдържанието се намира в трета държава, докладваното съдържание се предава на Министерството на вътрешните работи, което предприема допълнителни стъпки, базирани на международните процедури за полицейско сътрудничество.

Най-лесният начин за подаване на сигнал е през формуляр, достъпен на сайта <http://www.safenet.bg>. Освен това, операторите на Горещата линия реагират при докладване или въпрос по телефона (02/973 3000), имейл (hotline@online.bg) или през Фейсбук страницата на Центъра за безопасен интернет (<https://www.facebook.com/SafenetBG>). Когато е уместно, операторите на Горещата линия съветват потребителите да се свържат с психолозите на Консултантската линия, като спазват вътрешните процедури за предаване на докладвано съдържание, приета от Фондация „ПИК“ и Асоциация Родители.

През 2015 г. Горещата линия получи 2 463 сигнала (значително увеличаване от 2 166 през 2014 г.). Обработването на сигналите разкри, че 96 от тях се отнасят за сайтове, съдържащи незаконно съдържание или поведение:

- Детска порнография – 52
- Детски нудизъм – 2
- Подмамване – 3
- Расизъм и ксенофобия – 7
- Промотиране на насилие над личността – 32

20 от сигналите бяха предадени на Министерството на вътрешните работи, 40 бяха препратени към други INHOPE Горещи линии, а в останалите 36 случая собствениците на съдържанието бяха уведомени и помолени да премахнат съдържанието.

Консултантска линия за онлайн безопасност

Консултантската линия се управлява от Асоциация Родители. Тя представлява консултативен център за предоставяне на подкрепа и съвет при онлайн инциденти на млади хора, родители и учители, за безопасната и позитивна употреба на интернет и дигиталните технологии. Обучените оператори-консултанти на Консултантската линия са достъпни на кратък телефонен номер 124 123 (всяко обаждане се заплаща 14 стотинки еднократно независимо от продължителността на разговора), чрез чат-модул на сайта <http://www.safenet.bg>, и по имейл (helpline@online.bg). Информацията за всички проведени консултации се запазва в база данни в съответствие със Закона за защита на личните данни и е стриктно конфиденциална. Всички хора, свързващи се с линията, могат да запазят анонимност, ако пожелаят. Въпреки това, консултантите са задължени да изискат персонална информация когато животът или здравето на дете са в опасност (в случаите на вероятно насилие, престъпление, сексуална злоупотреба, самонараняване, заплахата за самоубийство).

Центърът за консултации работи между 10.00 и 16.00 часа от понеделник до петък. Винаги има двама консултанти и един ръководител на смяна. Консултантите са обучени психолози, които са добре подготвени за оценяването на сериозността на даден случай и, когато е необходимо, да насочат жертвата за допълнителна помощ, консултация и/или терапия от подходящите институции.

Включването на консултантите е особено важно в случаи, когато онлайн рисковете, пред които са изправени деца, са резултат от действията на техни връстници. Такива действия са онлайн тормозът, качването на незаконно или вредно съдържание на сайтовете за споделяне на снимки и видеа, както и в социалните мрежи, като също така включват и безотговорно поведение в интернет. По преценка на консултантите подобни случаи могат да бъдат препращани към Държавната агенция за закрила на детето или социални работници от Отделите за закрила на детето по места.

Когато някой се свърже с Консултантската линия с проблеми, засягащи сексуално насилие, подмамване с цел сексуална злоупотреба, разпространение на детска порнография, сексуална експлоатация на деца, разпространение на тероризъм, ксенофобия, расизъм или етническа омраза в интернет, онлайн тормоз или интернет измами, консултантите препращат тези сигнали към Горещата линия, където те са анализирани и, ако е необходимо, препратени към Министерството на вътрешните работи за допълнително разследване.

В случаи на значителни и реални заплахы за живота и здравето на непълнолетен, консултантите препращат случаите към съответните компетентни институции: Държавната агенция за закрила на детето, релевантните правоприлагащи организации, училищните администрации и здравни институции.

В такива случаи консултантите не се нуждаят от позволенията на потребителя да нарушат неговата/нейната конфиденциалност. Ръководителят на смяна информира компетентните институции и след това продължава да следи случая, докато се стигне до финалното му разрешаване.

В периода януари–декември 2015 г., Консултантската линия получи 322 обаждания (сравнено с 276 за 2014), 125 от които включваха незаконни действия.

Класификацията на потребителите, които се свързаха с Консултантската линия, е следната:

- Възрастни – 23;
- Деца – 6;
- Професионалисти – 6;
- Родители – 17;
- Тийнейджъри – 29;
- Неопределени – 44.

Сигналите засягаха следните теми:

- Вредно съдържание – 5;
- Подмамване – 2;
- Финансов риск/заплаха – 3;
- Любов / връзки / сексуалност (онлайн) – 6;
- Нежелан контакт от непознат (различно от подмамване) – 6;
- Незаконно съдържание – 8;
- Онлайн репутация – 3;
- Онлайн тормоз – 29;
- Прекомерна употреба – 1;
- Идентичност (кражба на идентичност) – 16;
- Идентичност (как да бъде предпазена) – 4;
- Самонараняване – 1;
- Самоубийствени тенденции – 5;
- Технически настройки – 26;
- Други – 10.

Нов сайт на Центъра за безопасен интернет

Към края на годината Националният център за безопасен интернет представи новия си уебсайт - www.safenet.bg. Той събира двете услуги на Центъра (Гореща линия и Консултантска линия) на едно място, правейки много по-удобно и лесно за потребителите да подават сигнал или до поискат консултация. Началната страница на уебсайта предоставя достъп до онлайн формуляр за докладване на незаконно и/или вредно за деца съдържание и поведение в интернет. Достъпът до чат в реално време с консултант на Консултантската линия също е достъпен от началната страница. Сайтът включва практически и информативни разяснения за най-често срещаните рискове в интернет за децата. Той представя и инициативите, обученията и материалите (наръчници, други публикации, презентации, урочни планове, плакати и други) на Центъра. Също така сайта има и редовно обновявана секция с новини. Новият сайт има и мобилна версия, което улеснява достъпа на потребители от смартфони и таблети.

Проекти и инициативи

През 2015 г., Националният център за безопасен интернет участва в няколко голями проекта. **Национална кампания за противодействие на съвременните модели на насилие по полов признак** е проект, финансиран от Норвежкия финансов механизъм. Причината за започването на тази кампания е, че проблеми като ранната сексуализация, липсата на родителски контрол над употребата на интернет на децата им, както и фактът, че децата биват все повече изложени на интернет съдържание, неподходящо за тяхната възраст, затвърждават стереотипите за ролите на двата пола. Тези стереотипи, подсилени от сексуализираната медийна и информационна среда, водят до усвояването на модели на поведение, в които насилието по полов признак е смятано като нещо нормално. Кампанията, включваща множество материали за

повишаване на информираността, се развива в активно сътрудничество с младежки панел, съставен от доброволци на възраст между 15 и 17 години. Част от материалите, разработени през 2015 г., са подробен урочен план „Искам да съм популярен като другите“ и допълнителни насоки за учители. Всички материали бяха разработени в сътрудничество с младите доброволци и екипи психолози и представители на привоприлагащите органи.

Овластяване на децата в дигиталната епоха чрез ранно развитие на дигиталната грамотност е проект, финансиран от Фондация ОАК, който цели да гарантира правата на децата, като цели да развие тяхната ранна дигитална и медийна грамотност и да подкрепя училищата и семействата им в този процес. Проектът ще развие пилотен модел за преподаване на дигитална медийна грамотност в основните училища, които ще подобри уменията на децата да се справят с рискови ситуации онлайн и ще им помогне да се възползват от възможностите за учене, креативност и социализиране, които дигиталните технологии предлагат. Допълнителна помощ ще бъде предоставяна на семейства за развиване на дигиталната грамотност на най-малките деца.

Деца, родители и родители срещу речта на омразата и дискриминацията е проект, финансиран от Норвежкия финансов механизъм в подкрепа на НПО. В сътрудничество с група учители, педагогически съветници и експерти бе разработена специална методология за деца от 1 до 4 клас, която да ускори развиването на толерантност и приемане на разликите помежду им. Тя включва 10 работни модула, които могат да бъдат приложени в часове по различни предмети. Методологията е представена в учебника „Деца, родители и учители срещу езика на омразата“. Учебникът вече се ползва в няколко училища в различни български градове и учителите предоставиха обратна връзка и идеи за подобряване на методологията. Ще бъде потърсена и одобрението на Министерството на образованието и науката.

Програмата Киберскаут е финансирана от Теленор България и бе осъществена с помощта на Министерството на вътрешните работи. Двудневни обучения бяха проведени в пет български града (Смолян, Видин, Шумен, Плевен и Търговище), с участието на общо 126 деца на възраст между 10-14 години от общо 15 населени места. По време на обученията децата обогатиха своите знания за най-често срещаните опасности, пред които малчуганите са изправени в интернет и начините за тяхното преодоляване.

Киберскаутите бяха обучени да предадат новите си знания на своите връстници. В паралелни сесии техните учители бяха запознати с програмата и бяха информирани как могат да помогнат на учениците за организирането на различни дейности за повишаване на информираността сред връстниците им. След завършването на обучението, екипите Киберскаути влязоха в надпревара помежду си за организиране на най-ефективна и оригинална дейност за повишаване на

информираността за опасностите в интернет сред връстниците им. На 9 февруари 2016 година, когато се отбелязва Международния ден за безопасен интернет, трите най-добри инициативи ще бъдат наградени.

Кибер престъпления срещу непълнолетни и трафик на хора е проект, осъществен в партньорство с Община Варна.

Чрез обучителни семинари на живо и онлайн, проведени по време на проекта, младите членове на общинските превенционни клубове научиха за най-новите тенденции в компютърните престъпления срещу деца и непълнолетни, като специално внимание бе обърнато на опасността от трафик на хора. Специално разработен наръчник за обучение на връстници *Рисково поведение в интернет и трафик на хора* бе представен и раздаден на участниците по време на семинарите.

Професионалистите, които работят с млади хора (членове на мести комисии за борба с трафика на хора и членове на местни комисии за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни) също преминаха обучение по тази тема.

Професионалистите, които работят с млади хора (членове на мести комисии за борба с трафика на хора и членове на местни комисии за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни) също преминаха обучение по тази тема.

Safeguarding Teenage Intimate Relationships STIR е изследователски проект, координиран от Университета в Бристол, който цели по-доброто разбиране на интимните взаимоотношения между младежите и насилието в тях. В рамките на проекта беше проведено изследване на проявите на насилие сред над 4500 младежи в 4 европейски държави. Съвместно с младежи беше разработен уебсайт и мобилно приложение, насочено към младите хора с цел повишаване на информираността им по темите за насилието в тийнейджърски двойки: stiritapp.eu/bg. Проектът бе финансиран по Програма Daphne III на ЕК.

Полевата клиника за мобилни устройства „Д-р ОхЗабн“ е мобилен център, в който експертите на Центъра за безопасен интернет „преглеждат“ смартфоните, таблетите и другите устройства на децата и преценяват дали те са добре защитени. Мобилните клиники се проведоха през топлите месеци в столични паркове, молове и по време на публични открити събития като фестивала „София диша“, което направи *клиниката за мобилни устройства* една от най-привлекателните и популярни инициативи на Центъра за безопасен интернет за 2015 година.

„Прегледите“ се състоят от десет въпроса. Девет от тях са свързани с настройките на мобилните устройства, а последният цели да установи дали децата знаят към кого да се обърнат (освен към родителите си), в случай че срещнат проблем в интернет. *Докторите* установиха, че около половината „пациенти“ бяха болни. За да ги излекуват, те обсъждаха със семействата и децата мерките, които те трябва да предприемат, за да се предпазят. Над 200 семейства участваха в прегледите. Несъмнено още много ще посетят клиниката в бъдеще. Оригиналната идея за *клиника за мобилни устройства* дойде от Люксембургския център за безопасен интернет, който одобри адаптирането ѝ в България. Българското издание на *клиниката за мобилни устройства* бе финансирано от Теленор България.

CoderDojo: Продължавайки успешната инициатива от предишната година, която събира родители и техните деца в дейност, изискваща креативната употреба на дигиталните технологии, бяха организирани няколко CoderDojo събития. CoderDojo са курсове по програмиране за млади потребители на интернет на възраст между 7 и 17 години, по време на които те се учат как да развият сайтове, приложения, програми и игри. Събитията, които се организират в сградата на

Фондация „Приложни изследвания и комуникации“, се провежда в неформална и творческа обстановка с помощта на млади доброволци като ментори. Децата и техните родители споделяха знание и информация за различните аспекти на технологиите и учеха много нови неща, докато се забавляват.

Ден за безопасен интернет 2015

Като в предишни години, отбелязването на международния Ден за безопасен интернет през февруари бе важен повод за привличане на общественото внимание към работата и целите на

Националния център за безопасен интернет. Публичната дискусия на тема „Има ли национална политика за защита на децата от сексуална експлоатация в интернет в България?“ се проведе в Представителството на Европейската комисия и Европейския парламент в София. Участниците включваха представители на релевантните държавни институции (Държавната агенция за закрила на детето), Министерството на вътрешните работи, Министерството на младежта и спорта, отдел „Кибер престъпления“ на Държавната агенция за национална сигурност, учители и студенти.

Фамилатлон

Седмото издание на ежегодния Фамилатлон се проведе на обичайното място – Южния парк в

София на 17 май. Както в предишни години, събитието предостави фантастична възможност на хиляди семейства да изпробват своите умения и да се забавляват, като участват в голямо разнообразие от игри и спортни събития за деца и родители. Над 30 спортни клубове и федерации участваха в събитието, провеждаха различни игри, надпревари, демонстрации, работилници и други дейности. Националният център за безопасен интернет също комбинира полезното с приятното, привличайки посетителите с различните игри за

деца на тема безопасен интернет като: „Флашко в страната на спамчетата“, „Флашко-треньор“ и „Къщата на линията за онлайн безопасност“.

Консултантската линия организира и по-малки Фамилатлони в други български градове: Дупница, Горна Оряховица, Козлодуй, Самоков и Враца. На всички събития децата играха „Флашко в страната на спамчетата“ и други образователни игри, разработени от Центъра. Всички деца, които участваха в игрите, получиха подаръци, като например книжката „Флашко на Фамилатлон“, както и стикери на Консултантската линия.

Превенция – материали и обучения

Превенцията е един от най-важните начини за защита на децата онлайн. По тази причина екипът на Центъра за безопасен интернет поставя обучаването на деца, младежи, родители и професионалисти, работещи с деца, както и развиването на нови материали и методики, като свои приоритети. Като допълнение към обученията, които са съществена част и от повечето горепосочени проекти, експертите на Центъра проведоха многобройни обучения и открити уроци с деца и възрастни (родители и професионалисти). Темите на тези обучения включват онлайн безопасността, онлайн тормоза, превенцията на реално и виртуално насилие, както и темата за младите хора между виртуалния и реалния свят. Професионалистите, работещи с деца и непълнолетни в областта на образованието, превенцията и интервенцията, бяха обучени да прилагат в своята работа различни методологии, развити от Центъра (Превенция на виртуалното и реално насилие чрез интерактивно образование в училище; Овластяване на бащи, овластяване на деца; Деца, родители и учители срещу езика на омразата и дискриминацията и др.).

Материалите, разработени от Центъра през 2015 година, включват:

- Наръчник за учители „Онлайн животът на децата и тийнейджърите“. Наръчникът помага на учителите да започнат конструктивен диалог с родителите за преимуществата и предизвикателствата, пред които интернет изправя техните деца.
- Урочен план „Искам да съм като другите!“ за работа с ученици между 5 и 12 клас по темата за ранната сексуализация и фалшивата онлайн популярност, към който има и допълнителни насоки за провеждане.
- „Брошура на Центъра за безопасен интернет 2015,“ представящата главните дейности на Центъра и основни препоръки за онлайн безопасност.
- „Съвети за родители относно социалните мрежи“ покрива следните теми: основни правила и настройки във Фейсбук (сигурност, поверителност, дневник и отбелязване, докладване и блокиране); онлайн тормоз – въпроси и отговори; съвети за деца и тийнейджъри; съвети за навлизането в социалните мрежи; защо Фейсбук позволява на тийнейджърите да публикуват публично; общуване с непознати в интернет; възможно ли е социалните мрежи да сплотяват семейството.
- „Деца, родители и учители срещу езика на омразата и дискриминацията“ – учебна тетрадка и учебник за ученици между 6 и 11-годишна възраст, който да се ползва в клас, за да се насърчи развиването на толерантност към разликите между децата. Методологията включва три части:

интерактивна работа в клас, домашно, което децата да направят с родител, както и училищно събитие, на което да участват деца, учители и родители.

Международно сътрудничество

През 2015 година Центъра продължи да бъде активен член на Европейската мрежа от Центрове за безопасен интернет Insafe и Международната асоциация на интернет горещи линии INHOPE. Центърът допринесе към работата на двете мрежи и си сътрудничи с други Горещи линии и собственици / администратори на сайтове в Европа, с цел отстраняването на незаконно или вредно за деца съдържание от мрежата.

Центърът за безопасен интернет бе сред 180-те граждански и неправителствени организации от 20 държави, които поставиха основите на Европейската младежка мрежа срещу екстремизма на 4 юни в Осло. Мрежата бе формирана като реакция срещу нарастващия брой млади хора на възраст между 13-17 години, които подкрепят радикални движения. На този форум Центърът за безопасен интернет представи своята работа по превенцията на речта на омразата и дискриминацията, чрез интерактивното обучение „Деца, родители и учители срещу езика на омразата и дискриминацията“.

Центърът за безопасен интернет участва и в третата глобална конференция #CATS2015 (Children as Actors in Transforming Society – Децата като участници в трансформирането на обществото) в Швейцария. Събитието събра на едно място над 300 участници от 45 държави в опит активно да включи децата и младите хора в процеса на взимане на решения по теми, които ги засягат. Делегацията на Центъра включваше Борислава и Лили, две млади дами, които участват в различни програми и инициативи на Центъра от 2013 г. Борислава бе избрана да бъде една от четиримата млади посланици, които да представят впечатленията си от #CATS2015 на специално събитие в Европейския парламент през ноември 2015 г.

Други важни събития, в които експертите на Центъра взеха участие, са:

- Работна среща на Европейската изследователска мрежа „Децата на ЕС онлайн“ за дискутиране на важни теми и обмяна на опит с други европейски организации, работещи в сферата на безопасния интернет (проведена през месец януари в Брюксел);
- Конференция *Safeguarding Teenage Intimate Relationships STIR* – на нея бяха обсъдени теми като секстинга, злоупотребата с родителски профили, порнографията за отмъщение (проведена през февруари в Лондон);
- Среща на Insafe и среща на Управителния комитет на мрежата (през май в Прага);
- EuroDIG 2015; Центърът модерира сесия по младежко овластяване (през юни в София);
- Спонсорска среща с Дора Шеридан, анализатор към Internet Watch Foundation, Великобритания (през юли в София);
- Международен Хакатон за борба с трафика на хора (през септември в Талин);
- Работна среща на Швейцарско-българската работна група по трафик на хора (през ноември в София).

На 18 ноември за пръв път в България бе отбелязан Европейския ден за защита на децата от сексуална експлоатация и сексуална злоупотреба. Коалиция от 30 организации, включващи Фондация ПИК като координатор на Центъра за безопасен интернет, подписаха декларация, настояваща за ефективни мерки и политика на нулева толерантност към сексуалната експлоатация и злоупотреба в интернет. Те призоваха за разширен фокус и разбиране за „сивата зона“ в интернет, която остава извън правната дефиниция за детска порнография (снимки и видео материали, представящи деца в провокативни и еротични пози).

Международна конференция за правата на интернет потребителите

Преди края на годината се проведе още едно много важно събитие. Международната конференция [„Човешките права на потребителите в интернет“](#) бе организирана с финансовата подкрепа на

Съвета на Европа и Българското председателство на Съвета на Европа, за да отбележи Международния ден на човешките права (10 декември). Събитието бе открито от г-жа Ева Паунова, член на Европейския парламент и Григор Порожанов, Директор на дирекция „Външноикономически отношения“ на Министерството на външните работи.

Уважавани български и международни експерти от различни институции и

организации, представители на бизнеса и политическия елит, поддръжници на човешките права и журналисти представиха и обсъждаха тенденции, развития и перспективи за защита на фундаменталните човешки права на интернет потребителите. Основна тема на дискусиите бе и наскоро публикуваният „Наръчник за човешките права на интернет потребителите“ на Съвета на Европа.

Национално сътрудничество и медийни изяви

Много от дейностите на Центъра бяха проведени в сътрудничество с различни партньори както на национално, така и на местно ниво. Центърът има традиционно добро сътрудничество с множество училища и общини в страната. Учителите и техните ученици бяха активно включени в проекти като „Превенция на виртуално и реално насилие чрез интерактивно образование в училище“; „Деца, родители и учители срещу езика на омразата и дискриминацията“; „Национална кампания срещу съвременните модели на насилие по полов признак“; „Учител – будител във виртуалното пространство“ и други. Сътрудничеството с други държавни институции също бе на високо ниво и експертите на Центъра имаха много продуктивни работни срещи с професионални общности, като регионалните комисии за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, отдели за закрила на детето, общинските администрации, местни полицейски

дирекции, районни инспекторати по образованието и местните комисии за борба с трафика на хора.

Експертите на Центъра за безопасен интернет участваха в:

- Работна група „Превенция на насилие и злоупотреба на деца“ на Националния съвет за закрила на детето
- Семинар с полицаи, занимаващи се с престъпления на малолетни, посветен на превенцията и реагиране на онлайн престъпления срещу децата
- Конференция за защитата на децата в интернет, представяща дейностите на Центъра за безопасен интернет (Гореща линия, Консултантска линия, информационен център)
- Конференцията „Оценяване на младежкото участие в България“
- Национален младежки форум VOICE IT, организиран от Националната мрежа за децата

Експертите на Центъра имаха много изяви в печатните и електронни медии и предоставиха коментари и мнения по теми като насилието в интимните отношения между тийнейджъри, онлайн безопасността на младите хора, популяризирането на събития като Деня за безопасен интернет и Фамилатлон, рисковете за малките деца, ползващи социалните мрежи и начините за тяхното предотвратяване, превенционните дейности на Центъра, ролята на мобилните устройства в училищата, онлайн тормоза сред малолетните, онлайн радикализацията, екстремизма и речта на омразата, както и за това, какви действия трябва да предприемат родителите и училищата, за да защитят децата в интернет.

Българският център за безопасен интернет благодари на своите партньори и поддръжници, които помогнаха за реализацията на всички дейности през 2015 година!